

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, Interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po nošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inzerati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Praznik človekoljubja in slovanske vzajemnosti

Višek gasilskih slavnosti - Sv. maša na Kongresnem trgu - Veličasten sprevid - V sprevidu je bilo okrog 10.000 uniformiranih gasilcev, 20 godb in blizu 100 zastav - Zborovanje gasilcev - Izročitev odlikovanj - Krasno uspele vaje gasilcev

Ljubljana, 3. avgusta.

Nebo je naklonjeno gasilcem. Za njihov najslavesnejši dan jim je pripravilo najlepše vreme, tako, da so se mogle dopoldanske svečanosti izvršiti v največjem redu in v popolnem obsegu. Opoldne se je vtila, takoj po svečanostih huda ploha, ki pa je le ohladila zrak za popoldanske svečanosti.

Silno je narasel promet v Ljubljani. Na vsakem koraku srečaš modro gasilsko uniformo. Zdi se, kakor, da se je vsa Ljubljana spremenila v en sam gasilski tabor. Povsod je živahnost, povsod vedrost, ki se izraža v obrazih ljudi, v oknih, ki so okrašena s cvetjem in v zastavah ter praporih. Po mestu marsikaj neprestano godbe in igranja.

Tako je bilo razpoloženje pred in po sprevidu.

Kongres je povzročil silen dotok tujcev v Ljubljano. Računa se, da se je na kongres pripeljalo

nad 20.000 ljudi

od drugod. Samo od sobote zvečer pa do nedelje do 9 zjutraj se je pripeljalo v Ljubljano 7200 ljudi, po večini gasilcev v uniformah in največ tudi iz Slovenije. Pripeljalo se je zopet tudi zelo veliko Čehov, Hrvatov in drugih.

Stanovanski odsek sam je za inozemce, Srbohrvate in delegate in ženske preskrbel nad 1500 postelj za prenočišča. V te številke seveda niso všteta skupna prenočišča po šolah in zavodih.

Kako ogromen je bil dotok prebivalstva, se vidi najbolj po tem, da so bili v opoldanskih urah v sredini mesta vsi lokali prenapolnjeni, ko so gostje kosili.

Gasilci se zbirajo

Ob sedmih zjutraj so se začele zbirati gasilske čete na trgu pred Mestnim domom, ki pa je bil kmalu natrpan, potem v Strelški ulici, v Kopitarjevi, po nasipih na obeh straneh Zmajskega mostu, na vsem širnem Vodnikovem trgu. Gasilci so se urejali po župah, katerih je v Sloveniji 37.

Nekoliko pred osmo so se začele gasilske čete izpred Mestnega doma in sosednih ulic pomikati skozi Stritarjevo ulico, Marijin trg, ki je bil lepo ovenčan, z zastavicami obdan, ob znamenju Svet Trojice, gori pred okusno prenovljeno nunsko cerkvijo pa je gasilec bral sveto mašo gasilski kural, stolni kanonik dr. Mihael Opeka.

K sv. maši

K maši in po omenjenih ulicah so korakali gasilci v sledečem redu in v sledečih številih:

Najprej Kranjska gasilska župa z dvema zastavama in s šenčursko godbo (32 mož) na čelu, skupaj 325 gasilcev v kroju. Vmes je korakala tudi godba iz Tržiča, ki šteje 25 mož.

Sledila je Beltinska gasilska župa, na čelu ena zastava, skupaj 20 gasilcev. Za Prekmurje je tudi to precej.

Gornjeradgona gasilska župa je imela na čelu dvojne zastave, za katerima je korakalo 58 gasilcev.

Gornjesavinjska gasilska župa s 5 zastavami, z godbo in skupno 31 gasilci v kroju.

Zalska župa je imela kar 8 zastav ter skupno 230 mož gasilcev.

Sledila so gasilska društva Maribor, Celje, Ptuj, skupaj 49 gasilcev.

Gasilska župa Maribor, desni breg, je štela le 22 mož.

Župa Maribor, levi breg — 29 gasilcev, ena zastava.

Martjanska gasilska župa — 25 gasilcev v kroju.

Ormoška župa — 25 gasilcev.

Plujska župa z eno zastavo in 42 gasilcev.

Strukovska župa — 33 gasilcev.

Sledila je Trboveljska gasilska župa s 5 zastavami in trboveljsko rudniško godbo na čelu. Župa je štela 157 uniformiranih gasilcev ter 18 članov gasilskega naraščaja.

Radovljiska gasilska župa je imela 11 zastav ter gasilsko godbo iz Gorij na čelu, skupaj 184 gasilcev.

Škofjeloška gasilska župa je imela na čelu gasilsko godbo iz Škofje Loke, kateri je v četi sledila še ena godba; skupno je štela 140 mož.

Sledilo je močnejše zastopstvo čeških in moravskih gasilcev z odličnimi odborniki na čelu. V tej skupini so šle tudi narodne noše, najprej nekoliko lepih čeških in moravskih iz Hane, potem pa okrog 90 naših gorenjskih narodnih noš. Vmes so nesli tudi 4 gasilske zastave, katerim je sledila četa Samaritank, vkup 34 dam in deklet, čvrstih, v okusna bela oblačila odetih, z vžitim rdečim križem na ruti, ki je prevezana čez čelo; sledila je moška samaritanska četa, vkup 17 mož, nato skupina gasilcev z maskami zoper plin in dim, 13 mož ter končno rešilni avtomobil ljubljanskih policijnih gasilcev.

Sledili so spet Čehi in Moravani, 171 mož.

Nato so prišle na vrsto močnejše gasilske župe, večinoma iz bivše Kranjske.

Najprej Ljubljanska župa pod poveljstvom g. načelnika Župana, s praporom na čelu ter s 380 gasilci v kroju.

Potem Savska župa z 1 zastavo ter 128 možmi.

Ižanska župa je imela eno zastavo in je štela 173 mož.

Močna je bila Kamniška župa, vkup 425 gasilcev, na čelu troje lepih zastav. V tej župi sta korakali dve godbi, Domžalska (27 mož) ter Moravska (25 mož).

Vrhniška gasilska župa je štela točno 100 gasilcev.

Rabniška župa, 3 zastave na čelu ter skupno 243 gasilcev.

Korotanski gasilski župi na čelu je korakala rudarska godba iz Mežice (26 mož). Vseh gasilcev 130, z dvema zastavama.

Slovenjgraška župa, 1 zastava ter 52 mož.

Grosupeljska župa z Sentjursko godbo na čelu, skupaj 179 mož, dvojne zastave.

Kriška župa, 2 zastavi, 142 mož.

Novomeška župa, 1 zastava, 155 gasilcev.

Belokranjska župa, 1 zastava, 17 mož.

Posavska župa z godbo iz Vidma ter z zastavo na čelu, vkup 148 gasilcev.

Sentjerneška župa z godbo in zastavo ter 45 gasilci.

Mokronoška župa je štela 32 gasilcev.

Litijska župa 135 gasilcev, troje zastav.

Cerkniška župa je imela godbo in 1 zastavo na čelu, skupaj 123 gasilcev.

Borovniška župa je štela 140 mož.

Logaška župa je dala na čelo 7 zastav, v četi je korakalo 142 gasilcev.

Vmes je korakala tudi Jeseniška godba, nato so sledili še gasilci iz Hrvatske, skupaj 187 gasilcev, 28 ženskih članov iz Djakova, 36 gasilskega naraščaja, vmes na dvojne delov razdeljena gasilska godba iz Djakova, končno 45 gasilcev iz Hercegovine z zastavo ter za zaključek 4 gasilci kolesarji ter 2 kolesarja v narodni noši. Pohod sta zaključila dva gorenjska koleslja naložena s pari v narodnih nošah. Med sv. mašo so prihajale še vedno nove čete gasilcev, ki so se pripeljali s poznimi vlaki.

Vsa ta množica gasilcev, ki daleč presega vsa dosedanja števila uniform na ljubljanskih ulicah, je kot val zagrnila ves prostrani Kongresni trg. Gasilci so stali vzdolž trga, kolona pri koloni, na vsako stran altolja sta bili naznani vrsti gasilskih zastav, skupaj okrog 100, krog in krog altolja pa so spletle živ venec lepe narodne noše, skupaj okrog 100.

Zborovanje na univerzi

Po sv. maši, med katero je pridno igrala godba »Zarja« pod vodstvom g. Dolinarja, so se odličnejši zastopniki gasilstva ter drugi zastopniki oblasti zbrali v lepo prirejeni zbornici na univerzi, kjer se je pod predsedstvom predsednika Vseslovenske gasilske zveze g. Seidla ter podpredsednika Vseslovenske gasilske zveze ter predsednika JGZ g. Turka vršilo skoraj dve uri trajajoče zborovanje. Med mnogimi drugimi so bili ob tej priliki navzoči: ban ing. Sernee, češki konzul dr. Resl, rektor dr. Dolenc, dr. Golja, prosvetni inspektor Wester, mestni župan dr. Pue, podžupan prof. Jare itd.

Zborovanje je otvoril predsednik Seidl, ki je v svojem pozdravnem govoru naglasil, da je ta gasilski kongres pokazal v prvi vrsti dvojne velikih resnic: veliko ljubezen gasilcev do svojega bližnjega ter vzajemnost vseh slovanskih narodov. Če se je ta kongres zbral ravno v Jugoslaviji, je to znamenje, da slovanski narodi umejo ceniti bratsko ljubezen,

ki jo je slejkoprej znal prožiti jugoslovanski narod vsem drugim bratskim narodom.

Nato je prevzel vodstvo zborovanja predsednik JGZ g. Turk, ki je imenoma pozdravil vse zbrane goste, prijatelje, zastopnike ter posebej še časnikarje, ki imajo tudi svoj del zaslug pri tem kongresu.

Izročitev odlikovanj

Sledil je daljši referat g. podpredsednika JGZ, Museka, o pomenu in vlogi gasilstva za ljudstvo, za narodno gospodarstvo ter za slehernega posameznika.

Nato se je dvignil ban ing. Sernee, ki je izjavil sledeče: Današnji gasilski kongres v Ljubljani je zbral impozantno število gasilcev, naših domačih, zlasti pa mnogo tujih gostov, Čehov, Poljakov. Ta kongres dokazuje, da je nam Slovanom skupno kulturno in tudi človekoljubno delo. V znak priznanja tega dela ter za vrsto prizadevanj v tej smeri je sklenil naš kralj nekatere odličnejše pobornike na polju gasilstva odlikovati, meni pa je pripadla častna in prijetna naloga, da gospodom ta odlikovanja izročim.

Nato je g. ban izročil odlikovanja sledečim:

G. Adolfu Seidlu, predsedniku čeških in posebej predsedniku slovanskih gasilcev, za 50 letni trud na polju gasilstva, red sv. Save III. razreda;

g. ing. Stan. Twardu, predsedniku poljske gasilske zveze, red sv. Save III. razreda;

g. Turku, predsedniku JGZ, red sv. Save III. razreda.

Manjša odlikovanja so bila izročena še: Jožetu Machačku, tajniku slovanske gasilske zveze, g. Engelsbergerju, predsedniku pripravljalnega odbora za kongres, trgovcu v Krškem ter gg. Pristovski in Steitetu.

Nato so se posamezni odlikovanci za odlike zahvaljevali, v imenu svoje vlade in vseh rojakov se je zahvalil tudi češki konzul dr. Resl.

Pozdravi

Kongres so potem pozdravili po vrsti razni zastopniki posameznih na kongresu navzočih gasilskih federacij, tako g. Vydra za Čehe, g. Guesnet za Francoze, g. Twardo za Poljake, g. Ramet za Belgijce itd. Kot domačin je pozdravil kongres tudi rektor dr. Dolenc, za jugoslovansko-poljsko ligo Poljak duhovnik Kneblewski, za mesto Prago g. Martinec, za Bolgare g. Ninčo Petev, za Litvo g. Skulte, za Jugoslovanski Rdeči križ predsednik dr. Krejčič ter za Sokola kraljevine Jugoslavije dr. Fuchs.

V imenu ljubljanske občine je povdarjal g. podžupan Jare, da je gasilstvo brez dvoma najvažnejša organizacija, ki ima tudi socialen pomen. Mestna občina od gasilcev nima nobenega dobička, pač le izdatke — toda teh izdatkov za gasilstvo je treba, ker gre za blagodat vseh občanov, za varnost vsega ogromnega premoženja. V blagor bližnjega pušča gasilce čas, tvega celo življenje, zato je potrebno, da to organizacijo podpiramo vsi, vsak po svojih močeh. Želim, da bi se vrle gasilske čete izpopolnjevale v tehničnih sredstvih, želim pa tudi, da bi se hkratu množile vrste gasilcev. Vsi za vse — to je geslo, ki so si ga gasilci zapisali ob začetku na ščit. Čestita vsem odlikovancem, pa obljublja, da bo mestna občina ljubljanska kot doslej vedno, tudi znanprej vsak čas podpirala stremljenje gasilcev.

Govoril je nato g. Machaček, tajnik Slovanske gasilske zveze, ki je ugotovil, da je gasilski kongres prišel ravno o pravem času, da morejo slovanski gasilci vnovič dokumentirati svoje vzvišene ideje in slovansko vzajemnost.

V imenu moravske gasilske jednote je pozdravil kongres starosta Ludvik, ki je navajal pesnika Prešerna v podkrepitve svoje g. klica po čim tesnejši zvezi med slovanskimi brati. Naj živi gasilstvo Jugoslavije!

Podstarosta JGZ g. Vengust je nato predlagal udanostne brzojavke predsednikom republik Češkoslovaške, Poljske, Francije: Masaryku, Mosiekemu in Doumergue-u. Brzojavke so bile sprejete z viharim navdušenjem.

Starosta g. Turk se je še enkrat zahvalil vsem za tako krasno udeležbo in za vzajemno

pomoč, da je vseslovanski gasilski kongres tako krasno uspel.

Sledilo je izročanje odlikovanj. Zlate kongresne kolajne za gasilske zasluge so prejeli vsi inozemski delegati in pa domači za služni gasilci.

Veličasten sprevid

Med zborovanjem na univerzi se je formiral veličasten sprevid, ki se je začel pomikati ob pol 11 mimo spomenika Ilirije, po Rimski cesti, Bleiweisovi cesti, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici, Miklošičevi cesti, čez Marijin trg, po Prešernovi in Selenburgovi ulici na Kongresni trg. Na čelu sprevida so jezdili trije konjeniki, katerih srednji je držal v roki lep prapor z napisom »Na pomoč!« Sledila je delavska godba »Zarja«, za njo pa so se razvrstili češki, moravski, slovaški in hanaški gasilci. Za njimi so stopali zastopniki poljskih, belgijskih in francoskih gasilcev. Sledila je velika skupina krasnih narodnih noš, med njimi štirje lepo okrašeni vozovi, eden z velikim napisom »Vie«, na katerih so tudi seveda narodne noše in seveda tudi ni manjkalo harmonikarjev, ki so pridno vlekli svoje harmonike. Za narodnimi nošami so nosili gasilci zastave, katerih je bilo blizu 100. Nato so korakali številni srbski in hrvaški gasilci s svojimi zastavami na čelu. Sledile so močne čete slovanskih gasilcev, njim na čelu korotanska župa, v katero so se uvrstili tudi korotški Slovenci. V sprevidu je bilo razvrščenih okrog 20 godb, ki so ves čas pridno in izborno igrale. V sprevidu je korakalo vsega skupaj okrog 10.000 uniformiranih gasilcev. Spalir ob cestah, po katerih se je pomikal sprevid, pa je tvorilo okrog 25.000 ljudi. Sprevid je bil res veličasten, kakršnega Ljubljana še ni zlepa videla.

Pred univerzo

Po 11 se je gasilski sprevid vračal pred univerzo. Malo poprej se je končalo v univerzitetni zbornici tudi slavnostno zborovanje, nakar so gasilski funkcionarji odšli z inozemskimi delegati na balkon univerze in pričakovali sprevid.

Med ovacijami, sipanjem cvetja z oken in živahnim pozdravljanjem s strani prebivalstva je prikorakal sprevid na Kongresni trg.

Ko se je ves sprevid razvrstil po prostranem Kongresnem trgu, je bil pogled na zbrane gasilske čete veličasten. Glava pri glavi, v ospredju okoli 100 zastav, nešteto občinstva, številne godbe, ženstvo v narodnih nošah, vse je napravilo krasen vtis. Splošno razpoloženje so povzdignile tudi godbe, ki so neprestano igrale. Na Gradu so grmeli topovi.

Mogočno je zatrobil gasilski rog (ves čas kongresa je signaliziral z rogom znani gasilski trobentač g. I. Košiček), nakar je prvi pozdravil zbrano gasilstvo

Josip Turk

Izvajal je:

Bratje gasilci! Kot starosta »Jugoslovanske gasilske zveze« pozdravljam vas vse, dragi bratje in sestre, ki ste prihiteli od vseh strani sveta v našo belo Ljubljano, da skupno z nami, jugoslovanskimi gasilci, manifestirate za vzvišeno gasilsko idejo, za idejo nesebične ljubezni do bližnjega.

Pozdravljeni, bratje in sestre vseh dežel in pokrajin, pozdravljeni zastopniki in nosilci miru in sprave!

Hvala vam, ki ste se odzvali našemu vabilu ter se žrtvovali in prišli med nas, da nas navdušite in vlijete poguma za nadaljno delovanje.

Z iskreno ljubeznijo vas sprejemamo in iz dna duše želimo, da se zadovoljivo počutite med nami.

Radi, silno radi bi vam nudili več, da, radi bi vam nudili vse, kar bi si pozeleli, da bi se počutili kot doma, toda moč razmer je silnejša, zato vas prosimo, bratje in sestre, nikar nam ne zamerite in nikar nas ne obsojajte, če bi morda tu in tam ne bili zadovoljni z nami.

Naša srca gore za vas in so z vami, kajti družijo jih skupni cilji. Veselo in vztrajno služiti in pomagati trpečemu narodu. To je naša skupna naloga, to je naloga požrtvovalnih in plemenitih src.

Nikdar in nikomur škodovati, pomagati pa vsakemu in vselej, to je naše skupno geslo.

Naš skupni gasilski cilj je, koristiti narodu,

iskati vez in slovo v gosameznem gasilnem društvu, iskati vez in stik med vsem gasilstvom in pa iskati vez, ki nas veže k vsemu narodu.

Gasilska organizacija je dandanes narodna, nepolitična in državotvorna organizacija, katero mora priznati zaveden narod in zavedna država.

Bratje in sestre! Ostanimo gasilci, čuvajmo plemenitost duše, gojimo ljubezen do svojega naroda in izkažimo se s svojim smotrenim vedenjem visokega pokroviteljstva Njegovoga Veljanstva kralja Aleksandra I., ki naj živi!

Odzval se mu je klic tisočerič »Živel kralj!« Cudba »Zarja« je zaigrala državno himno. Turkov, kakor tudi vsi naslednji govori, so bili preneseni po radiu.

Drugi je govoril ljubljanski župan

dr. Dinko Puc

V imenu bele Ljubljane vas prisrčno pozdravljam vse, ki ste prihiteli, da manifestirate za idejo človekoljubja. Bile so dobe v zgodovini človeštva, ko se je bilo bati, da zmaga materializem in materialistično naziranje, ko je bil proglašen najbrutalnejši egoizem nad evangeliem, ko je človek videl samo sebe samega in nikogar drugega. Toda vedno in vedno je zmagovalo srčno čustvo in ljubezen do bližnjega. Današnji praznik je sijajen dokaz za to, da je v našem narodu dosti duševnega zdravja in moralne sile, zakaj 22.000 vas je organiziranih v gasilskih četah, da nudite v sili pomoči bližnjemu, in vi ne iščete ne plačila, ne slave in vam je najlepše zadoščenje zavest, da ste delali dobro. In glejte, tudi vi niste sami: zastopniki malone vse Evrope stoje ramo ob rami z vami, bratje Češkoslovaške in Poljske, zastopniki prijateljske Francije, Belgije, Bolgarske in Latiške. Prekrasen dan je to: dan, ko obhajamo zmago altruizma, dan vseslovenske vzajemnosti, ki kaže udejstvovanje v svoji najlepši obliki, humanitarnosti in samaritanstvu, a tudi dan mednarodne skupnosti, ko se pozablja, kar nas loči in naglašja ljubezen, ki bi morala prevzeti ves svet. Če zmagujejo načela, ki jih zastopate vi, se nam potem ni bati niti za bodočnost našega naroda, niti za bodočnost človeštva.

Zato še enkrat: Pozdravljeni!

Odzval se mu je buren »Zivio!« vse množice.

Za županom dr. Pucem je govoril starosta Slovenske gasilske zveze

Adolf Seidl

ki je navajal, da je veliki pesnik Jan Kollar, največji glasnik slovenskega bratstva, sanjal o ljubezni, ki naj spaja slovenske narode kot nositelje človekoljubnosti. Morda se je ravno v gasilstvu najbolj uresničil ta pesnikov sen. Tako prej v sužnjosti, kakor sedaj v svobodi so se družili slovenski gasilci s tesnimi vezmi medsebojne ljubezni in zvestobe, njihova ideja pa je bila vedno človekoljubnost. Sedaj, ko so slovenski narodi svobodni, so te vezi še tesnejše. Govornik je zaključil z vzklikom »Živela svobodna Jugoslavija!« in odzvala se mu je vsa množica.

Bolgar Ninčo Petev

je sporočil pozdrave bolgarskih gasilcev in naglašal potrebo slovenske sloge, zlasti med Jugoslavijo in Bolgarijo. Dolžnost gasilcev v obeh državah je, da delujejo v tem smislu. Njegov govor je množica sprejela z viharnim odobravanjem.

Zastopnik dalmatinskih gasilcev g. Josip Petrič iz Splita je sporočil gasilski pozdrav od našega lepega morja, ki ga moramo čuvati. Gasilci so sedaj in še bodo v naprej vedno skrbno gojili čustva človekoljubja in ljubezni do domovine.

Vsi govori so bili prenašani po radiu.

Z govorom g. Petriča je bila slovesnost pred univerzo zaključena, gasilski rog je naznanil razhod, ki se je takoj pričel. Strumno in v discipliniranih četah, kakor so se zbrali, so se gasilci tudi razšli.

Slavnostni obed

Ob 1 popoldne se je vršil slavnostni obed, katerega je priredila mestna občina ljubljanska. Obeda so se udeležili zastopniki vseh inozemskih gasilcev, ljubljanski škof dr. Rožman, zastopnik bana banški svetnik Grasselli, dvorna dama gospa Franja Tavčarjeva, župan ljubljanski dr. Puc s podžupanom prof. Jarcem in občinskim svetovalcem Likozarjem, rektor univerze dr. Dolenc, poštni ravnatelj dr. Gregorič, policijski ravnatelj dr. Guštin, zastopnik železniškega ravnateljstva inž. Klodič, gasilski kurat stolni kanonik dr. Opeka, gasilski zdravnik dr. Mavrič Rus, francoski konzul Neuville, belgijski konzul dr. Dular, magistratni svetnik dr. Riko Fuchs za Sokolstvo in razne druge odlične osebnosti.

Župan dr. Dinko Puc je v prisrčnih besedah pozdravil vse navzoče, posebno pa zastopnika francoske vlade in francoske gasilske federacije g. Guesneta, poljskega delegata inž. Twardo, starosta Zveze slovenskega gasilstva Seidla in zastopnika bolgarskih gasilcev Ninča Peteva. Med obedom so govorili še: Slovak Schmid, starosta slovaške gasilske enote, Guesnet, zastopnik franc. republike, Ramet, zastopnik Belgije, Kneblewski, zastopnik poljskega tiska in zastopnik bolgarskih gasilcev Ninčo Petev, ki je napisal mestnemu županu, Ljubljani, Jugoslaviji in Nj. Vel. kralju Aleksandru. Nato je starosta Jugoslovenske gasilske zveze g. Turk zaključil oficijelni del obeda, na katerem je ves čas vladalo zelo prisrčno razpoloženje. Gostje so se nato podali na prostor SK Ilirije k telovadbi gasilcev.

Idealna pranje je mogoče samo z dobrim milom, zato, gospa, porite samo s pravim terpentinovim milom Gazela.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani tem potom vjudno javlja cenjenim vlagateljem, občanom ustanoviteljem, ž. župnim uradom in ostalemu občinstvu, da se je preselila v nove poslovne prostore v palačo »Vzajemne zavarovalnice« na Miklošičevi cesti. — Ravnateljstvo Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani.

Javni nastop gasilstva na igrišču Ilirije

Bojzen, da se bo morala prireditelj na igrišču športnega kluba Ilirije radi grozeče nevihte odpovedati odnosno preložiti, se je razpršila okoli dveh popoldne, ko se je nebo deloma zjasnilo. Še so visele velikanske sive plahne na nebu, ko so se goste procesije pomikale po Gosposvetski cesti proti igrišču, a dež je prizanesel gasilec prav do konca.

Ze pol ure pred začetkom so tisoči in tisoči napolnili prostor SK Ilirije in z mrazlično nestrpnostjo čakali izvajanja sporednih točk.

Med zbrano publiko na tribuni smo opazili gg. zastopnika kralja generala Popoviča, škofa dr. Rožmana, župana dr. Puca, češkoslovaškega konzula dr. Resla, polkovnika Cvejiča, belgijskega konzula Dularja, kanonika in gasilskega kurata dr. Opeko, dvorno damo go. Franjo Tavčarjevo, zastopnike inozemskih gasilskih zvez ter še številne druge odlične osebnosti.

Med sviranjem delavske godbe »Zarje« pod izbornim vodstvom g. Franceta Dolinarja so v četrstostopih strumno prikorakale na igrišče gasilske čete in se z vzorno disciplino razvrstile po obsežnem prireditvenem polju v mogočno, okoli 1800 mož broječo vojsko.

Poklonitev

zastopniku Nj. Vel. kralja

Starosta Jugoslovenske gasilske zveze g. Josip Turk je imel na zastopnika Nj. Vel. kralja Aleksandra naslednji govor:

»Pozdravljam vas v imenu Jugoslovenske gasilske zveze in vas prosim, da izročite naše najudanejšje pozdrave tudi na najvišje mesto in sporočite Nj. Vel. kralju, da mu ostanemo pokorni z dušo in telesom. Dalje vas prosim, da mu izročite znak Jugoslovenske gasilske zveze — ne kot darilo, nego kot dokaz hvalečnosti za pokroviteljstvo, katero je blagovolil sprejeti nad našo prireditvijo.«

Kratek poklonitveni nagovor je imel nato še starosta Češkoslovaške gasilske zveze g. A. Seidl, ter je izročil zastopniku Nj. Vel. kralja Aleksandra krasno soho v dar.

Vsa gasilska armada se je na to formalno otvoritev javnega nastopa ponovno razvrstila v četrstostope in v vzornem redu defilirala mimo tribune.

Nastop

Prikorakala je na igrišče s svojim praporjem češkoslovaška bolniška gasilska četa, da izvede prvo točko sporeda. Ta četa je šla v celoti 26 mož — 6 »ranjencev« in 18 bolničarjev. Ta četa

se odlikuje po sijajni strokovni izvežbanosti in je za svoje zanimive in vseskozi posrečene vaje žela vsestransko odobravanje in ploskanje zbranega občinstva.

Sledil je nastop Gasilske župe Praga-Demartini. Po taktu koračnice, ki jo je sviral godba »Zarje«, je izvajala proste simbolične vaje s sekiricami. Tudi te vaje so bile izvedene s skoro brezhibno spretnostjo in nalančnostjo.

Tretjo točko sporeda so izvajale češkoslovaške samaritanke. Tudi njihova vaja je imela globok simboličen pomen in je zbudila mnogo priznanja med občinstvom.

Nato so nastopili naši gasilci. Njih težke vaje s sekiricami so se odlikovale po točni in ritmično krasno ubrani izvedbi. V tehničnem oziru so ponekod prekašali celo češke gasilce in so želi vihar odobravanja in ploskanja.

Nastopile so tudi samaritanke iz Djakovoga, ki so bile prav tako kakor pred njimi skupina češkoslovaških samaritanek živahno pozdravljene od občinstva.

Sledila je šestna točka, v kateri so naši naraščajniki z malo ročno brizgalno pokazali svojo spretnost in dobro voljo. Bili so živahno akklamirani od občinstva — kar sa naši pridni, idealni fantiči tudi v polni meri zaslužili. Tudi vaje članov z motorno brizgalno so potekle v vzorni disciplini.

Vsesplošno pozornost je zbudila skupina naših samaritanek in samaritanec. Njih vaje so bile višek vsega dotlej izvajanega. Za sijajno in prekrasno ponazoritev svojega samaritanskega dela — obvezovanje ranjencev, umetno dihanje itd. — so izzvale pravi vihar oduševljenja med občinstvom.

Po izredni eleganci simboličnih prostih vaj z drogovi so se odlikovali češki gasilci. Njih vaje so bile na višku tehnične rutine in gasilske discipline.

Vzoren nastop slovenskih gasilcev

Sledil je nastop slovenskih gasilskih društev, včlanjenih v Jugoslovanski gasilski zvez. Gasilci so nastopili z vajami s sekiricami. Te vaje je sestavil podstarosta zveze g. Musek po čeških vzorcih. Nastopilo je okrog 900 gasilcev, ki so brezhibno izvajali vse vaje. Poveljeval jim je g. Milko Hojan, ki ima največ zaslug, da so se naši gasilci tako dobro odrezali pred odličnimi gosti in občinstvom. Z istimi vajami je nastopilo hkrati tudi 40 gasilskih naraščajnikov iz Trbovelj in Barja. — Občinstvo je viharno aplaudiralo obojem: gasilcem in naraščajnikom. Prav posebno je ugajal naraščajnikom 5 leten deček, ki je strumno izvajal vo

vajo, tako kot njegovi starejši tovariši. Tajnik Češkoslovaške gasilske zveze g. Vydra je ob koncu vaje malčka radostno objel in poljubil.

Vaje je spremljal godba »Zarja«.

Ta nastop pomenja sijajno moralno zmago slovenskih gasilcev, zakaj pokazal je njihovo vneto in vzorno disciplino.

Defile

Strumno, kakor se našim gasilcem tudi spodobilo, so nato vse čete defilirale mimo častne lože na tribuni. Nazadnje je raportal, od občinstva burno aplaudiran, g. Hojan, kraljevemu namestniku, s čemer se je ta lepa točka zaključila.

Gašenje požara

Zadnja in za občinstvo morda najbolj zanimiva, za gasilce pa najbolj naporna točka je bilo gašenje fingiranega požara. Goreče poslopje je bila bližnja tovarna »Kamenite«. Ko je pričelo »goretje« in so sledile detonacije, so se gasilci z vso vneto vrgli na »gašenje« in »reševanje«. Gasilci so izvajali drzne akrobacije, kakor plezanje in spuščanje po vrveh v vseh položajih, tudi z glavo navzdol, reševanje ljudi iz »gorečega« poslopja po drsalnem prtu; prihitelo »s motorne brizgalne in cevi so s silnimi curki v kratkem času obilice vse poslopje, tako da je verjetno, da bi bil kmalu zadušen na tak način tudi pravi požar. Dimnikarji pa so na strehi izvajali druge bravure. Plezali so iz tovarniškega dimnika na streho in zopet s strehe v dimnik. Napeto je občinstvo opazovalo vse te zanimive vaje.

Med tem pa so se na igrišču samem vršile druge zanimivosti. Dvem, trem je poslalo »slabo«, nekdo se je celo »ustrelil« — z raketo seveda — in na signal s trombo so takoj prihiteli samaritanke in nudile »ponesrečencem« »prvo pomoč«. Vmes pa je maneviral ljubljanski reševalni avto, ki je »bolničke« odvažal.

Ravno ko je bilo gašenje fingiranega požara zaključeno in s tem tudi dnevni red današnjega dne, se je vili dež. Gasilci so imeli danes res srečo: deževalo je le tedaj, ko niso imeli ničesar na sporedu.

Dostojno so se zaključile velike gasilske svečanosti v Ljubljani. Ogromna množica občinstva je odnesla s seboj nad vse ugoden utis in si bo današnje slavnosti ohranila dolgo v dobrem spominu.

Našim vrlim gasilcem pa k sijajnemu poteku vseh njihovih svečanosti in k uspehu vseslovenskega kongresa iskreno čestitamo! Vseslovanski gasilski kongres l. 1930. v Ljubljani bo pomenil veliko manifestacijo idej, moči in složnosti slovenskega gasilstva.

Glavni dan kočevskih slavnosti

Slovesna služba božja - Slavnostni banket - Sprevod narodnih noš

Kočevje, 3. avgusta.

Na proslavo 600 letnice kočevskih Nemcev se je zgrnilo na glavni dan, v nedeljo na tisoče gostov in domačinov v središče Kočevske, lepo mestece Kočevje. Prihajali so vse dneve pred proslavo posamično in v velikih skupinah, v nedeljo zjutraj pa že na vse zgodaj z vozovi in avtomobili ter tako napolnili do dobra vse kotečke mesta. Razpoloženje je vladalo tako med gosti, domačini Nemci kakor tudi Slovenci, ki so se udeležili solidarno s svojimi sorjaki vseh slavnosti, nad vse praznično in slovesno. Mesto je bilo ta dan še bolj okrašeno. S leherne hiše je vihrala jugoslovaška trobojnica kot znanilka vernega in prijateljskega sožitja vsega jugoslovaškega življa v naši državi. Povsod se je opažalo, da so udeleženci kočevskih slavnosti vsi brez izjeme, zlasti pa še zastopniki inozemskih držav nad vse zadovoljni z ravnanjem naše države napram svojim narodnim manjšinam. Jugoslavija je v očigled vseh ostalih evropskih držav tu javno dokumentirala, da zna ceniti in spoštovati svetinje svojih narodnih manjšin in da jih tudi štiti in varuje. Tudi vsi govori na slavnostnem banketu tuzemskih kakor tudi inozemskih odličnih gostov so izzveneli tako.

Odlični gostje

Slavnosti na glavni dan so se pričele z budnico godbe dravske divizije, ki je napravila obhod po mestu že ob 5 zjutraj. Nekako ob 8 zjutraj so se začeli zbirati predstavniki tukajšnjih oblasti in pripravljalnega odbora za 600 letnico pred mestno župno cerkvijo, da sprejmejo prijavitelne odlične zastopnike naše države in zastopnike avstrijske in nemške države. Točno ob 8 so se pripeljali z avtomobilom počlašeni minister in poslanik Nemčije na našem dvoru dr. von Hassel, avstrijski poslanik, minister dr. Ploenies, dvorni svetnik in zastopnik bana ing. Serneca dr. Avgust Mencinger. Kmalu nato se je pripeljal zastopnik vlade, minister brez portfelja Shvegel v spremstvu gospoda dr. Novčana. Nekako ob 8.30 pa je prispel tudi zastopnik kralja Aleksandra in kraljeviča Andreja, poveljnik 16. topničarskega polka, polkovnik Radivoj Jovanovič,

Slovesna so. maša

Ob devetih je bila v mestni župni cerkvi slovesna služba božja, ki jo je opravil častni kanonik in kočevski dekan Ferdinand Erker ob asistenci celokupne kočevske duhovščine. Maši so prisostvovali odlični zastopniki kralja in državnih oblasti ter kneza Karl Adolf Auersperg in Karl Auersperg. Pred mašo je imel slavnostni govor koprivniški župnik g. Avgust Schauer, ki je deloma v nemščini deloma v maternem kočevskem dialektu pozdravil goste ter orisal zgodovino Kočevske in naglasil versko življenje kočevskih Nemcev tekom stoletij. Med mašo je pel kočevski nemški cerkveni zbor Schubertovo »Deutsche Messe«. Dirigiral in igral je znani kompozist prof. dr. Laffiet. Nastopil je tudi dunjski operni pevec, tenorist g. Schuster. Cerkev je bila nabito polna vernikov, a tudi zunaj cerkve je po megafonu poslušalo pridigo in mašo še okrog 2000 ljudi. Med slovesno sveto mašo je opravljal pri stranskem oltarju tiho sveto mašo za svoje sobrate zastopnik koroških Slovencev, deželni poslanec in župnik g. Starc.

Po sv. maši so se vršili na veseljenem prostoru promenade koncert.

Slavnostni obed

Točno ob 12 se je pričel v dvorani hotela »Trste« banket, ki so se ga udeležili sledeči gostje: kot zastopnik Nj. Vel. kralja Aleksandra in protektorja kočevskih slavnosti Nj. Vis. polkovnik Radivoj Jovanovič, kot zastopnik kraljeve vlade minister brez portfelja Shvegel, kot zastopnik banške uprave dr. Mencinger, kot zastopnik ministrstva vojske in mornarice polkovnik Kilar, kot zastopnik nemške države minister in poslanik gospod dr. von Hassel, kot zastopnik avstrijske države minister in poslanik dr. Ploenies, nadalje kneza Adolf Auersperg in Karl Auersperg, bivši finančni minister v Avstriji Kollmann, avstrijski generalni konzul dr. Pleinerl iz Ljubljane, nemški generalni konzul iz Zagreba dr. Freund, generalni tajnik kongresa narodnih manjšin dr. Armande, zastopnik ljubljanske občine magistratni ravnatelj dr. Zarnik, banški svetnik dr. Sajovic, okrajni glavar Albert Plader, mestni župan, višji finančni svetnik Kostanjanec, častni kanonik in kočevski dekan Ferdinand Erker, zastopnik koroških Slovencev, deželni poslanec in župnik Starc, zastopnik vojvodinskih Nemcev, bivši poslanec dr. Kraft, predsednik Lige za Društvo narodov v Jugoslaviji dr. Corovič, predsednik Lige »für Auslandskunde« dr. Grof, predsednik žvabskega Kulturbunda dr. Keks, dalje urednik novosadskega »Volksblatta« dr. Perz, predstojnik okrajnega sodišča dr. Lovrenčič in gimnazijski ravnatelj dr. Burger.

Razpoloženje na banketu je bilo izvrstno. Med govori je igrala godba dravske divizije.

Zdravice je otvoril predsednik slavnostnega odbora odvetnik dr. Arko, ki je pozdravil vse prisotne inenoma in je dal besedo slavnostnemu govorniku župniku Eppichu.

Domoljuben govor župnika Eppicha

Župnik Eppich se je najprej zahvalil domačim in tujim gostom, ki so prišli na kočevsko slavo, nakar je prešel na kratek oris kočevske zgodovine in označil vse važne dogodke iz kočevske prošlosti. Govorec o razmerju med Nemci in njihovimi slovenskimi sosedi je župnik Eppich ugotovil, da je bilo to razmerje vedno prijateljsko in da je prebivalstvo obeh narodnosti v prošlosti vedno delilo dobre in slabe čase ter da so svoječasná nesoglasja odstranjena. V dobrih sosednjih in prijateljskih odnosih, je rekel župnik Eppich, želimo ostati tudi v bodoče. O razmerju napram novi državi je govornik dejal, da so kočevski Nemci dobri in lojalni državljani in da bodo vselej izpolnjevali svoje dolžnosti. V svojem vladarju ne vidijo samo svojega državnega voditelja, temveč vprav svojega deželnega očeta. Visoko odklikovanje pokroviteljstva, ki ga je prevzel Nj. Vis. kraljevič Andrej, tolmačimo kot znak posebne naklonjenosti in kot znamenje, da smatra država vse svoje državljane za enakopravne. Svoj patriotični govor je župnik Eppich sklenil s pozivom na prisotne, naj nazdravijo Nj. Vel. kralju Aleksandru, Nj. Vis. kraljeviču Andreju in vsemu kraljevskemu domu. Temu pozivu so se vsi odzvali z viharnimi klici »Zivio! in hoch!«

Nato je vstal

minister dr. Shvegel

ki je pozdravil prisotne s temle nagovorom: V imenu kraljevske vlade imam čast odzdati se vašemu vabilu ter v prvi vrsti pozdravljam zastopnika Nj. Vel. našega kralja, gostitelje in njihove goste, zlasti goste iz Vojvodine in ostale tuje goste. Doznavam, da so semkaj prišli na vaše vabilo

tudi nekateri izmed naših slovenskih bratov iz Koroške. Z njimi vred pošiljamo naše pozdrave tudi Hrvatom v Burgenlandu in lužiškim Srbom, ki žive kot vzorni državljani v tujih državah. Današnja proslava in razstava naj vam vsem pokažeta pregled prošlosti Kočevja, ki je bila prav tako častna in teška, kakor bo, upam, bodočnost lepa in častna.

Nato se je g. minister kratko dotaknil zgodovine Kočevjarjev in nadaljeval:

Ne morem si kaj, da se ne bi spomnil osebnih čustev, kako sem pred skoro 40 leti kot dijak zadnjič prisostvoval uradnemu dogodku, ko so v te kraje prišli zaslužni sinovi Slovenije polagat temeljni kamen za gradbo dolenske železnice, ki bo, tako upam, dobila svoj podaljšek preko mesta Kočevja na Jadran, s čemer bo dravska banovina in z njo severni kraji Evrope zvezani z našo obalo in lukami in tako pripomogli mestu Kočevju do novega napredka in novega blagostanja. Na podlagi svojega toplega interesa za prebivalstvo Kočevja in svojega popolnega zaupanja v vaš patriotizem je dovolil Nj. Vel. kralj, da prevzame njegov, na slovenski zemlji rojeni sin pokroviteljstvo nad vašo slavnostjo, da tako da viden znak zaščite enakosti, svobode in bratstva, ki jo uživata pod njegovo vladavino in okriljem Belega orla Jugoslavije, istočako kakor bo prebivalstvo Kočevja vedno in brez pomisljanja verno kraljevini Jugoslaviji in delalo za njeno bodočnost in veličino ter se, če bo treba, tudi borilo zanjo. S temi občutki, ki je z njimi tudi vaša svečanost prožeta, pozdravljam složno in oduševljeno kralja našega velikega in zedinjenega naroda kraljevine Jugoslavije.

Nato je predsednik dr. Arko predlagal naslednje udanostne brzojave:

Nj. Vel. kralju Aleksandru: Prebivalci mesta in dežele Kočevske se zahvaljujejo povodom 600 letnice svoje naselitve v globoki hvalečnosti svojemu vladarju za visoko pokroviteljstvo nad proslavo po Nj. Vis. kraljeviču Andreju. Tudi ta proslava je izraz zvestobe do Vašega Veljanstva in vsega kraljevkega doma. Nj. Vel. kralj in njegov sveili dom naj živita!

Nj. Vis. kraljeviču Andreju je bila poslana tale brzojavka:

V globoki hvalečnosti in vdanosti so danes zbrane misli prebivalstva mesta in dežele kočevske pri svojem pokrovitelju njegove 600 letnice. Zvestobo obljubljamo tudi danes svojemu pokrovitelju in vsemu kraljevskemu domu. Naj živi Nj. Vis. kraljevič Andrej!

Predsedniku vlade in ministru notranjih zadev generalu Petru Zivkoviču je bila poslana tale brzojavka:

Prebivalstvo vse kočevske dežele je hvaležno za dovoljenje proslave 600 letnice in za naklonjenost, ki ste jo, gospod predsednik, izkazali temu prebivalstvu. Z odkritosrčnimi čustvi kličemo vsi: Predsednik vlade in vsa kraljevska vladna naj živi!

Nato so se vrstili ostali govorniki. Banški svetnik dr. Mencinger je čestil v imenu bana čravske banovine inž. Serneca na lepi proslavi. Avstrijski poslanik dr. Ploenies je v svojem govoru dal izraza radosti nad napredkom Kočevja in kočevskih Nemcev pod Jugoslavijo in sedanjemu kraljevskemu vladu. Za njim je povzel besedo nemški poslanik na našem dvoru von Hassel, ki je s poetičnimi besedami tolmačil posamezne amblemne kočevske vaje in dejal, da so kočevski Nemci vsestransko žljajni del našega prebivalstva in da bodo svoj najboljša svojstva ohranili tudi v bodoče. Svoj govor je sklenil z zdravico Nj. Vel. kralju Aleksandru in vsemu kraljevskemu domu.

V imenu ljubljanske občine je govoril magistratni ravnatelj dr. Zarnik, ki si obeta od skorajšnje dograditve železniške zveze med Kočevjem in morjem novega napredka in zblizanja med Kočevjem in Ljubljano.

Krst in blagoslovitev našega prvega domačega letala

Ljubljana, 3. avgusta.

Danes je bilo na bivšem vojaškem letališču v Šiški na slovesen in prisrčen način krščeno in blagoslovljeno prvo letalo domačega izdelka. Sicer bi imelo biti letalo krščeno že pred tedni, pa je takrat slovesen čin preprečila majhna nezgoda, ki se je bila zgodila o priliki takratnega poskusnega leta.

Letalo, ki nosi oficijelno ime »Bloudek XV« in sicer po inž. Bloudeku, ki ga je bil skonstruiral, je danes dopoldne ob 11 krstil in blagoslovil presvetli škof dr. G. Rožman. Asistirala sta mu oba gg. kaplana, Jagodic in Mervec ter spiritual pri uršulinkah g. Koretič. Blagoslovitvi so prisostvovali g. ban ing. Dušan Serneck, zastopnik komandanta mesta g. general Papovič, predsednik Zveze industrijev g. Drag. Hribar, za mestno občino g. Riko Fuchs ter mnogi drugi ugledni predstavniki posameznih korporacij in organizacij. Zastopana so bila zlasti »Naša krilac« iz Beograda, iz Zagreba ter iz Sarajeva, zrakoplovno poveljstvo v Petro-Varadinu pa je zastopal kapetan Cenčič, ki se je bil v ta namen pripeljal v Ljubljano z letalom »Kraljevič Tomislav«. Navzoči so bili seveda tudi vsi odborniki ljubljanskega aerokluba, gg. Rado Hribar, dr. Rape, Vodišek, Colnar ter drugi, zlasti pa ing. Bloudek sam.

Pred izvršenim obredom je zbrano občinstvo nagovoril predsednik ljubljanskega aerokluba g. R. Hribar, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, zlasti presvetlega škofa Rožmana, ki je bil tako ljubezniv in prišel sam blagoslovit letalo, potem pa je g. Hribar omenjal v glavnih obrisih zgodovino gradnje letala. Ideja je bila spočeta pozimi 1928; odborniki ing. Bloudek, Rape in Vodišek so se sešli in sklenili, da pripravijo vse potrebno; inž. Bloudek je prevzel konstrukcijo, dr. Rape pa zbiranje materiala in sredstev zanj. Temelj vsemu je položil bivši oblastni odbor, ki je klubu omogočil nabavo motorja iz Anglije. Denarna zbirka za letalo je dosegla 200.000 Din, toda le-

talo stane 300.000 Din, pa povzročila ostanek, ki še ni zbran, prav resne skrbi odboru aerokluba.

Poleg oficijelnega imena naj nosi letalo ime, ki se ga je prijelo samo od sebe od začetka graditve in kot so ga od tedaj dalje klicali vsi, ki so imeli opravka z njim. To ime je Lojze, izšlo pa je iz predmeta konstrukterja inž. Bloudeka. In kakor se je ta naš »Lojze« priljubil nam, tako upam, da se bo priljubil vsem in bomo na našega rdečega ptiča, ko bo zastopal naše barve, ponosni vsi ljubljanci, Slovenci, Jugoslavlani!

Po blagoslovitvi je spregovoril škof dr. Rožman: Domač um in domače roke so gradile in napravile to letalo in Cerkev moli, da bi Bog, gospodar nebes in zemlje, to letalo čuval in branil pred vsemi viharji in nevarnostmi. Kot se to letalo dviga v zrak, prav tako naj se »za nas vseh« dvigajo visoko v nebo in k Bogu. Naj vodi letalce in pilote, ki bodo letalo vodili, izrek našega pokojnega letalca »Sumana: Kako grde in malenkostne se mi zde človeške strasti, ko plavam na svojem tihu pod sinjim nebom visoko nad zemljo; Naj bo to letalo priporočeno Materi božji Loretski, ki je posebna zaščitnica letalcev. Da bi Bog vselej vse čuval, letalo in tiste, ki bodo v njem plavali nad našo ljubljeno domovino, v slavo njeno in v čast božjo!

Nato je nad motorjem razbila steklenico šampanja gospa Ksenija Hribarjeva, soproga g. predsednika kluba R. Hribarja. Kot krstno darilo je botrica izročila odbornikom kluba zavitek z 10.000 dinarji. Zastopnik zagrebskega aerokluba je poklonil letalu lepo svileno trikotno zastavico, obšito z zlatom.

S tem je bil obred krščenja in blagoslovitve končan ter je pilot Colnar pognal rdečega ptiča v zrak, visoko pod oblake. »Lojze« se je v zraku imenitno izkazal in ga bo pilot Colnar peljal v tork naravnost v Zemun, kjer se bo v sredo dopoldne ob 9 predstavil komisiji od zrakoplovnega poveljstva, ki ga bo preizkusila in nato za let sposobnega spoznala.

Nj. Vel. kralj v Sarajevu

Sarajevo, 3. avg. p. Danes jutraj je Nj. Vel. kralj prispel z avtomobilom iz Hanjke v Sarajevo. Podal se je najprej preko Bensaša v vojašnico inženerske čete, od koder je izredno lep razgled na mesto. Od tod se je podal v muslimansko četrt Segrenik. Ker je bila danes nedelja, je bilo po ulicah mnogo prebivalstva, ki je z navdušenjem pozdravljalo kralja. Kralj je vozil počasi ter se prisrčno zahvaljeval za ovacije. Mimo državne bolnišnice se je Nj. Vel. kralj podal nato v središče mesta, kjer mu je tudi priredilo meščanstvo in okoliško kmečko ljudstvo burne manifestacije in zaplesalo kolo. Mladenke so nasule na kraljev avtomobil polno cvetja. Končno se je kralj odpeljal iz mesta.

Predsednik vlade v Dubrovniku

Dubrovnik, 3. avg. p. Danes dopoldne ob pol desetih je prispel v Dubrovnik z jahto »Vilac« predsednik vlade v družbi članov občinskega sveta ter se je z njimi podal na okrožni inspektorat, kjer je sprejel uradništvo in zastopnike oblasti. Ob 11 se je vršila v občinski posvečovalnici seja, ki so se je udeležili vsi mestni zastopniki s kapetanom Hadžijem na čelu, ki je zastopal odtotnega župana dr. Matija. Kapetan Hadžija je pozdravil predsednika vlade kot sodelavca Nj. Vel. kralja in kot predsednika prve jugoslovanske vlade, ki ima za sluge za to, da so se prejšnji veliki nedostatki v državi odpravili. General Pera Živković se je v svojem govoru zahvalil za prisrčne pozdrave ter govoril o pomenu mesta Dubrovnika. Nato je predsednik vlade odpotoval iz Dubrovnika.

Miss Johnson v Beogradu

Beograd, 3. avg. p. Danes jutraj je prispela v Beograd angleška letalka Miss Johnson, ki je pred mesecem dni postavila rekord v trajnostnem letu, prevozičevj progo London-Avstralija. Casnikarjem je izjavila, da se vozi v luksuznem avionu v več etapah radi tega, ker je njeno potovanje iz Londona v Avstralijo močno oslabilo živce.

Dunaj, 3. avg. as. Miss Johnson je danes dopoldne dospela na Dunaj, kjer so jo sprečeli zastopniki avstrijskih oblasti za zrakoplovstvo, več sportnikov in člani angleške kolonije. Jutri bo nadaljevala pot v Londen, kjer ji bodo izročili lord Rothermerovo darilo 10.000 funtov.

Pravi užitek in veselje za kadilce je

higijenični ustnik

„LIKAR“

ki vsled svoje posebne konstrukcije neverjetno po- viša okus tobaku in uniči škodljivost tobačnih snovi. — Ustnik je nagrajen z visokimi odlikovanji in poveljnimi priznanji. — Ustnik se dobiva v bolj- ših trafikah ali se pa naroča pri izumitelju

Ing. Josip Likar, Kosianjeviča na Krki

Cena ustnika 30 Din s poštnino vred.

LOPA

pripravna za branjerijo — se ugodno proda. — Informacije daje »RIBA«, Gradišče štev. 7, Ljubljana.

Otvoritev počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju

Maribor, 3. avg. Ob veliki udeležbi pohorskega ljudstva in Mariborčanov, med omevanjem možnarskih strelcov, sredi številnih mlajev in dovolokov je bila danes slovesna otvoritev in blagoslovitev počitniškega doma na Pohorju, o katerem je že večeraj »Slovenec« podrobno poročal. Ze pred 10. uro so prihajali številni gostje, nakar se se začeli blagoslovitveni obredi, katere je ob stenci tinskega župnika g. Uroša Hafn »opravil« župnik od Sv. Martina na Pohorju g. Franc Sinko. Nato je sledila sv. maša s slovesno pridigo, v kateri je šmartinski župnik g. Franc Sinko naglašal zlasti dva momenta: važnost blagoslova in pa moment hvaležnosti. Po sv. maši je imela nagovor ga. predsednica za zdravstveno zaščito dece in mladine v Mariboru ga. soproga generala Maistra, ki se je v svojem govoru spominjala vseh poštvovalnih sodelavcev in sodelavk pri ureditvi velike ideje počitniškega doma, ki oskrbuje 170 otrok. Ob zaključku svojega govora je predlagala udanostno brzojavko Nj. Vel. kraljici Mariji, ki je blagovolila prevzeti protektorat nad počitniškim domom na Pohorju. Zaključila je svoj pomembni govor s pozivom, naj vsi navzoči izrazijo udanost in spoštovanje do vzvišene kraljevske doma. Sledili so živahni »Zivijo-klici« številne množice pohorjanskega ljudstva. Nato so govorili še mestni poveljnik v Mariboru, general Živko Stanislavjevič, ki je navzoče v zanosnem in globokomnem govoru pozval, da se še tesneje oklenejo visokega kraljevskega doma. Za njim so govorili pomočnik bana dr. Pirkmajer, šef zdravstvenega oddelka v ministru za socialno politiko in narodno zdravstvo dr. Katičij, minister v pokoju dr. Kukovec za Rdeči križ, katerega besede so zlasti globoko vplivale na navzoče ljudstvo, ter končno docent dr. Matko. Ob pričetku in zaključku govorov je zapel pevski zbor Glasbene Matice »Bože pravde« in nekatere druge pesmi. Pri svečanostnem banketu, ki je nato sledil in ki so se ga udeležili številni povabljeni gostje, so spregovorili pomočnik bana dr. Pirkmajer, ki je nazdravil kraljici Mariji, mariborski župan dr. Juvan, celjski župan dr. Goričan, predsednik mariborskega avtokluba Pintar, šef zdravstvenega zavoda v Mariboru dr. Vrtovec, general Živko Stanislavjevič, slovenjebistriški župan dr. Schaubach, planinski pesnik Zoržut, notar Ašič in drugi. Današnja svečana otvoritev je bila prisrčna manifestacija udanosti kraljevskemu domu, hkrati pa toplo priznanje za poštvovalnost neumornim delavkam in delavcem v društvu za zdravstveno zaščito dece in mladine v Mariboru.

Kobilice na Sardiniji

Rim, 3. avg. p. Iz Cagliarija javljajo, da se je pojavila na Sardiniji velikanska množica kobilic, ki je po vsej verjetnosti prišla iz Tunisa ter povzročila velikansko škodo na nasadih. Razen tega je po vseh cestah zelo otežkočen promet, ker so te radi velikega števila kobilic vse opozleke. Avtobusne zveze so ustavljene. Kmetje so mobilizirani in pomagajo redni vojski pri borbi proti kobilicam. Politi so polja s petrolejem ter jih zažgali.

Nov ogromen zrakoplov

London, 3. avg. as. »Sunday Express« poroča, da se bo zgradil v Angliji nov ogromen zrakoplov, ki bo skoro dvakrat večji kakor »R 100«. Hlilost pa bo imel vsaj 80 milj na uro. Razen posadke bo zrakoplov lahko sprejel 50 do 60 potnikov. Načrti za tak zrakoplov so že v rokah strokovnjakov zrakoplovne družbe.

Strašna avtomobilska nesreča

Lisbona, 3. avg. as. Radi nepazljivosti železniške čuvajke se je pripetila pri Bragi v severni Portugalski avtomobilska nesreča. Čuvajka je prala perilo in pozabila zapreti zatvornice. Nenadoma je pridrvel vlak, ki je zagrabil velik avtomobila in ga vlek 100 m daleč za soboj. 5 oseb je bilo ubitih, 8 težko in 4 lahko ranjene.

Ideal dobre gospodinje je pravo terpentinov

MILO

GAZELA

ker se z njim uspešno pere vse tudi najfinejše tkanine

Generalna konfekcija!

Franc Jaeger
tapetništvo

Priporoča svoje najmodern. spalne fotelje.
Ljubljana, Sv. Petra nasip 29

Najmodernejša oblika!

Družba „ILIRIJA“ Premog
Dunajska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

Na to nisem ničesar odgovoriti. Seveda smo pluli na slepo srečo. Toda, kako naj žival drugače sploh najdemo? Moral sem priznati, da šanse niso bile bogve kaj velike. Toda na krovu ni nihče niti najmenj dvomil o končnem uspehu, in če bi se bile naredile stvari, ne bi bil noben matroz stavljal, da je ne bomo našli; velika večina bi bila stavila, da jo bomo zdaj zdaj zagledali.

20. julija smo pasirali obratnik kozla pod 105. stopinjo dolžine, 27. julija pa ekvator na 110. meridianu. Odslej je fregata vzela kurz ostro na zapad in krmarila baš po sredini Tihega oceana. Komandant Farragut je bil po pravici mnenja, da je boljše držati se globin in pluti daleč od kopnega in otokov, katerih se je žival očitno ogibala. Potem ko je fregata natoovorila oglje, je na visokem morju pasirala Pomotu, Marquesas in Sandwich-otoke, prerezala na 132. stopinji dolžine obratnik raka in krmarila v kitajske vode.

Sedaj smo se nahajali na pozorišču, kjer je bila morska pošast zagrešila svoje nedavne zločine. Razburjenost moštva je dosegla svoj vrhunec. Nihče ni več jedel niti spal, vsi so bili takorekoč kakor na iglah in dvajsetkrat na dan je straža z jambornega koša zastoj alarmirala vse moštvo, češ, da je nekaj zagledala, kar pa se je vedno izkazalo kot optična prevara. Reakcija na to ni mogla izostati in je v resnici tudi prišla! Cel četrlet leta se je »Abraham Lincoln« že potepal po visokem morju za kiti, križaril, laviral, se zdaj naglo ustavljal, zdaj dirjal s kontraparo, vsak hip v nevarnosti, da kotli počijo — in nič nismo videli ko neizmerno vodno gladino, ničesar, kar bi bilo količkar podobno velikanskemu narvalu ali pa vsaj podmorski čeri, plavajočemu otoku ali podobno.

Kakor sem že rekel, reakcija je prišla. Najprej se je duhov polastila malodušnost. Tako je bila prebita pot v srca nevernosti in neko novo čustvo se je pojavilo na krovu, sestavljeno iz dveh desetih sramu in sedem desetih jeze. Vsak si je očitil, da je bil tako peklenko neumen, da se je dal voditi za nos od take bedaste izmišljotine, in je bil jezen sam nase. Ljudje so padli zdaj iz ene skrajnosti v drugo. Najbolj goreči pristaši ekspedicije so postali njeni najhujši nasprotniki. Če ne bi bil kapitan Farra-

gut taka trma, bi bila fregata gotovo namerila svoj kurz zopet nazaj proti južnemu rtu.

Vendar dolgo to ni moglo trajati. »Abraham Lincoln« je bil storil svojo dolžnost do skrajnega in nihče bi mu ne mogel ničesar očitati, ako bi se bil obrnil. Večje potrpežljivosti, vztrajnosti in vneme ni bila pokazala nobena ladja ameriške mornarice. V tem smislu se je oglasila pri kapitanu deputacija moštva. Toda ta ni odnehal. Matrozi so postali nezadovoljni in so začeli zanemarjati službo. Do upora sicer ni prišlo, toda komandant, ki je še nekaj časa vztrajal na svojem, se je končno udal in si samo, kakor nekoč Koiumb, izprosil tri dni odloga. Ako bi se med tem časom morski velikan ne pokazal, bi krmar obrnil kolo in »Abraham Lincoln« bi usmeril kurz proti domu.

Ta pogodba se je sklenila 2. novembra. Prva posledica je bila, da je moštvo postalo zopet pozorno. Zopet so začeli fantje opazovati ocean, da bi jim ničesar ne ušlo. Lahko bi rekli, da so izzivali narvala, naj se pokaže, ako noče veljati za največjega strahopetca na svetu. Toda večer 4. novembra se je bližal, ne da bi bili zasledili najmanjše stvari, ki bi bila mogla pripomoči k temu, da bi se bil dvignil zastor s podmorske tajne. Drugega dne, 5. novembra, je potekel rok, ki je bil dogovorjen med moštvom in kapitanom.

Zvest svoji oblubi je komandant Farragut vzel jugovzhodno smer in se definitivno poslovil od severnih voda Tihega oceana. Fregata se je nahajala na 31° 15' severne širine in 136° 42' vzhodne dolžine. Japonsko otočje je ostalo najmanj 200 milj pod vetrom. Približala se je noč in ravnokar je bilo odzvonilo na palubi osem. Gosti oblaki so prekrili mesec, ki je kazal krajec. Morje, ki ga je rezal gredelj fregate, je v dolgem svetlem traku šumelo svojo večno mirno pesem.

V tem hipu sem stal na sprednji palubi, naslonjen čez ograjo desnega boka. Pri meni je stal Konzulent in bulil nekam predse. Moštvo je sedelo v vrvu ladje in preiskovalo horizont, ki se je vedno bolj zoževal in temnel. Častniki so motrili ocean z nočnimi teleskopi. Semtertja se je na črni gladini zasvetil trak luči, ki jo je metal mesec, nahajajoč se na robu dveh oblakov. Potem je zopet vse utonilo v temi.

Ko sem tako Konzumenta nekaj časa opazoval, mi je postalo jasno, da je bil ostal v splošni napetosti popolnoma ravnodušen.

»Zgani se no, dečko,« sem zaklical, »zdaj še lahko zaslužiš 2000 dolarjev!«

»Milostivi gospod, če mi dovolite opazko, Unija bi bila lahko obljubila 200.000 dolarjev in bi jih ne bila izgubila.«

»Imaš prav, Konzulent; če prav premislimo, je to bila zelo bedasta štorija, kateri smo nasedli. Kolkoli smo izgubili dragocenega časa, kako po neumnem se razburjali! Pol leta bi lahko že bila v Franciji.«

»In sedela v malem stanovanju milostivega gospoda,« je odgovoril Konzulent, v muzeju milostivega gospoda! In jaz bi bil že klasificiral vse fosilije milostivega gospoda. Babirusa milostivega gospoda bi že sedel v Botaničnem vrtu v svoji kletki in privabljal k sebi Parižane.«

»Tako je, Konzulent, in še vlekli nas bodo pošteno.«

»Smo tudi zaslužili.«

»Kaj praviš!«

»Če je kdo tako učen in pameten ko milostivi gospod, potem je res nerazumljivo, kako da...«

Konzulent svojega komplimenta ni mogel dokončati, kajti v nočni tišini se je začul glas — glas Ned Landa:

»Holla! Iskana stvar pod vetrom! Bok ob bok z nami!«

Šesto poglavje.

S polno paro naprej!

Na ta klic so pridrveli vsi na mesto, kjer je stal harpunir — komandant, častniki, krmarji, matrozi, mladci; celo mašinisti in kurjači, ki so zapustili kotle. Bilo je dano povelje, da se ustavi, in fregato je nosila samo voda. Bila je popolna tema in jaz sem se spraševal, kako je moglo oko Kanadca, naj je bilo še tako ostro, kaj zapaziti. Srce mi je bilo kakor da hoče počiti. Toda Ned Land se ni bil zmotil in vsi smo zagledali stvar, na katero je kazal z roko. Dva kabla daleč od »Abrahama Lincolna« in nekoliko v stran od njega se je zdelo, kakor da je morje razsvetljeno od zdolaj gori. To ni bilo navadno fosforesciranje. Nekaj klatfer pod morjem nahajajoča se pošast je metala nenavadno močno nepojasljivo svetlobo, ki so jo nekateri kapitani v svojih poročilih omenjali. Ta krasen žaromet je mogel izvirati samo od nosilca ogromne svetilne sile. Luč je opisovala na morju neizmeren, zelo podolgovat oval, v kojeja sredi je bilo žarišče tolike svetlobe, da je oko ni moglo prenesti.

»To ni nič drugega ko nakopičenje fosforescirujočih telesc,« je zaklical eden izmed častnikov.

Ljudska knjigarnica iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 25 zvezek: Hagarud, HČI CESARJA MONTIZUMA, 32 Din. vez. 42 Din. Dine; 27. zvezek: Pregelj, OTROCI SOLNCA, 24 Din. vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagarud, KLEOPATRA, 28 Din. vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din. vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din. vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din. vez. 32 Din.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče praktične knjige:

SOFER IN SAMOVOZAC. Priročna knjiga o konstrukciji, delovanju, stregi in vodstvu modernega avtomobila. Spisal inž. Josip Stolla. Vezano 140 Din.

RADIO. Osnovni pojmi iz radiotehnike, pojasnjeno s 214 slikami. Spisal prof. Leopold Andree. 60 Din, poltrdo 65 Din, v platno vezano 76 Din.

BRESKEY IN MARELICA. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo, pojasnjeno z 22 slikami in 2 barvnima prilogama. Spisal M. Humek. 12 Din.

NAS PANJ. Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidarski. Pojasnjeno s 107 slikami v besedilu. 35 Din, vezano 40 Din.

ZEL IN PLEVEL. Kako se zdraviš z naravnimi sredstvi. Sonce, zrak, zemlja, voda in rastline so prva zdravila sveta. Sestavil F. Magister. 60 Din, v platno vezano 75 Din.

Najnovejši katalog brezplačno na razpolago.

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi, s slikami v bakrotisku. Stane letno Din 20.—. Pišite, da se Vam pošlje na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB«, LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

Inserirajte v „Slov. listu“!

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke, Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Najvarneje in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog nad Din 85.000.000.—. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«
Hranilne vloge se obrestujejo
najugodneje

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica celnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd. dobavlja
Gospodarska zveza v Ljubljani

NEDELJSKI SLOVENEK

Naslov: »SLOVENEK«
Ljubljana,
Jugoslov. tiskarna

na 16 velikih straneh in 5 s prilogo slik na 8 straneh v bakrotisku. — Najboljše nedeljsko čtivo. — Stane za eno četrtletje samo 30 Din

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov dinarjev

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzotavi: Gospobanka Miklošičeva cesta 10.
Telefon števil. 2057, 2470, 2979.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Spilak, Sibenik.

Kapital in rezervi skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 480.000.000.—.
Izvršuje vse vrste bančnih poslov po najugodnejših pogojih.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Donajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe.
 - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove in steklo proti razpok in prelomu.
 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, avoško rento, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.